

(C)

(1) මිතුරන් දෙදෙනෙකු හවුල්ව කරනු ලබන ව්‍යාපාරයකට මුදල් යෙදූ ආකාරය පහත වගුවේ දැක් වේ.

නම	යෙදූ මුදල	මුදල් යෙදූ දිනය	මුදල වර්ෂයක් තුළ ව්‍යාපාරයේ යොදවා තිබූ කාලය මාස	මුදල × යෙදූ වූ කාලය
සුනිමල්	රු. 90 000	2000.01.01	-----	-----
උපුල්	රු. 75 000	2000.05.01	-----	-----

(අ) ඉහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

(ආ) ව්‍යාපාරය එම වර්ෂය අවසානයේ ලබාගත් ශුද්ධ ලාභය රු. 70 000 කි.

ඒ අනුව පහත දැක්වෙන පියවර ඔබේ අභ්‍යාස පොතේ ලියා හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

$$\left. \begin{array}{l} \text{ලාභය බෙදිය} \\ \text{යුතු අනුපාතය} \end{array} \right\} = \frac{\text{සුනිමල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \frac{\text{එම මුදල යෙදූ කාලය}}{\text{මුදල}} : \frac{\text{උපුල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \frac{\text{එම මුදල යෙදූ කාලය}}{\text{මුදල}}$$

$$= \text{-----} \times \text{-----} : \text{-----} \times \text{-----}$$

$$= \text{-----} : \text{-----} \text{ (අනුපාතය සරල ම ආකාරයෙන්)}$$

සුනිමල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\ 000 = \text{-----}$

උපුල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\ 000 = \text{-----}$

(2) ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවන් දෙදෙනෙකු මුදල් ආයෝජනය කළ අයුරු පහත වගුවේ දැක්වේ. එම වගුව පිටපත් කරගෙන සම්පූර්ණ කරන්න.

නම	යෙදූ මුදල රුපියල්	කාලය මාස	මුදල × කාලය	දෙදෙනා අතර ලාභය බෙදිය යුතු අනුපාතය	ලැබුණු මුළු ලාභය රුපියල්	එක් එක් අයට ලැබෙන ලාභය රුපියල්
මලිඳු	60 000	12	-----	-----	84 000	-----
තෙවින්	60 000	9	-----			-----

(3) සමන් රු. 45 000 ක් යොදා ජනවාරි 1 දින ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය. අප්‍රේල් 1 දින රු. 75 000 ක් යොදමින් සරත් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල් කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ දී ලැබූ ශුද්ධ ලාභය වන රු. 90 000 මුදල දෙදෙනා අතර යෙදූ මුදලට සහ මුදල් යොදන ලද කාලයට සමානුපාතිකව බෙදන්න.

(4) කපිල රු. 30 000 ක් ද විපුල් රු. 20 000 ක් ද යොදා යෝග්‍යව නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ජනවාරි 1 වන දින ආරම්භ ලදී. ව්‍යාපාරයට මාස 4 ක් ඉක්ම ගිය පසු එම වර්ෂයේ මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු. 30 000 ක් යොදමින් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ ලද ශුද්ධ ලාභය රු. 126 000 කි. එම ලාභයෙන් එක් එක් අයට හිමිවන ලාභය සොයන්න.

(5) රසකැවිලි නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට අදහස් කළ නිමල් තම අත ඇති මුදල වන රු. 40 000 කට තම මිතුරකු වන කමල්ගේ ද රු. 20 000 ක මුදලක් යොදමින් ජනවාරි 1 දින තම ව්‍යාපාරය ඇරඹූහ. අප්‍රේල් මස අවසානයේ නිෂ්පාදන බෙදහැරීමට තවත් රුපියල් 30 000 ක මුදලක් අවශ්‍ය වූ බැවින් මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු. 30,000 යොදමින් ව්‍යාපාරයට එක් විය. වසර අවසානයේ ලද ලාභය රු. 72 000 කි.

ඉන් $\frac{1}{6}$ ක් තම ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා වෙන්කර ඉතිරිය ඔවුන් තිදෙනා විසින් යෙදූ මුදලට හා කාලයට සමානුපාතිකව බෙදාගන්නා ලදී. එක් එක් අයට හිමිවන මුදල සොයන්න.

(1) මිතුරන් දෙදෙනෙකු හවුල්ව කරනු ලබන ව්‍යාපාරයකට මුදල් යෙදූ ආකාරය පහත වගුවේ දැක් වේ.

නම	යෙදූ මුදල	මුදල් යෙදූ දිනය	මුදල වර්ෂයක් තුළ ව්‍යාපාරයේ යොදවා තිබූ කාලය මාස	මුදල × යෙදූ වූ කාලය
සුනිමල්	රු. 90 000	2000.01.01	-----	-----
උපුල්	රු. 75 000	2000.05.01	-----	-----

(අ) ඉහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.
 (ආ) ව්‍යාපාරය එම වර්ෂය අවසානයේ ලබාගත් ශුද්ධ ලාභය රු. 70 000 කි.

ඒ අනුව පහත දැක්වෙන පියවර ඔබේ අභ්‍යාස පොතේ ලියා හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

$$\left. \begin{array}{l} \text{ලාභය බෙදිය} \\ \text{යුතු අනුපාතය} \end{array} \right\} = \frac{\text{සුනිමල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \frac{\text{එම මුදල යෙදූ කාලය}}{\text{මුදල}} : \frac{\text{උපුල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \frac{\text{එම මුදල යෙදූ කාලය}}{\text{මුදල}}$$

$$= \text{-----} \times \text{-----} : \text{-----} \times \text{-----}$$

$$= \text{-----} : \text{-----} \text{ (අනුපාතය සරල ම ආකාරයෙන්)}$$

සුනිමල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\ 000 = \text{-----}$

උපුල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\ 000 = \text{-----}$

(2) ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවන් දෙදෙනෙකු මුදල් ආයෝජනය කළ අයුරු පහත වගුවේ දැක්වේ. එම වගුව පිටපත් කරගෙන සම්පූර්ණ කරන්න.

නම	යෙදූ මුදල රුපියල්	කාලය මාස	මුදල × කාලය	දෙදෙනා අතර ලාභය බෙදිය යුතු අනුපාතය	ලැබුණු මුළු ලාභය රුපියල්	එක් එක් අයට ලැබෙන ලාභය රුපියල්
මලිඳු	60 000	12	-----	-----	84 000	-----
තෙවින්	60 000	9	-----			-----

(3) සමන් රු. 45 000 ක් යොදා ජනවාරි 1 දින ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය. අප්‍රේල් 1 දින රු. 75 000 ක් යොදමින් සරත් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල් කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ දී ලැබූ ශුද්ධ ලාභය වන රු. 90 000 මුදල දෙදෙනා අතර යෙදූ මුදලට සහ මුදල් යොදන ලද කාලයට සමානුපාතිකව බෙදන්න.

(4) කපිල රු. 30 000 ක් ද විපුල් රු. 20 000 ක් ද යොදා යෝග්‍ය නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ජනවාරි 1 වන දින ආරම්භ ලදී. ව්‍යාපාරයට මාස 4 ක් ඉක්ම ගිය පසු එම වර්ෂයේ මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු. 30 000 ක් යොදමින් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ ලද ශුද්ධ ලාභය රු. 126 000 කි. එම ලාභයෙන් එක් එක් අයට හිමිවන ලාභය සොයන්න.

(5) රසකැවිලි නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට අදහස් කළ නිමල් තම අත ඇති මුදල වන රු. 40 000 කට තම මිතුරකු වන කමල්ගේ ද රු. 20 000 ක මුදලක් යොදමින් ජනවාරි 1 දින තම ව්‍යාපාරය ඇරඹූහ. අප්‍රේල් මස අවසානයේ නිෂ්පාදන බෙදහැරීමට තවත් රුපියල් 30 000 ක මුදලක් අවශ්‍ය වූ බැවින් මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු. 30,000 යොදමින් ව්‍යාපාරයට එක් විය. වසර අවසානයේ ලද ලාභය රු. 72 000 කි.

$\frac{1}{6}$ ඉන් $\frac{1}{6}$ ක් තම ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා වෙන්කර ඉතිරිය ඔවුන් තිදෙනා විසින් යෙදූ මුදලට හා කාලයට සමානුපාතිකව බෙදාගන්නා ලදී. එක් එක් අයට හිමිවන මුදල සොයන්න.

ඒ අනුව පහත දැක්වෙන පියවර ඔබේ අභ්‍යාස පොතේ ලියා හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

$$\left. \begin{array}{l} \text{ලාභය බෙදිය} \\ \text{යුතු අනුපාතය} \end{array} \right\} = \frac{\text{සුනිමල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \text{එම මුදල යෙදූ කාලය} : \frac{\text{උපුල් යෙදූ මුදල}}{\text{මුදල}} \times \text{එම මුදල යෙදූ කාලය}$$

$$= \text{-----} \times \text{-----} : \text{-----} \times \text{-----}$$

$$= \text{-----} : \text{-----} \text{ (අනුපාතය සරල ම ආකාරයෙන්)}$$

සුනිමල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\,000 = \text{-----}$

උපුල්ට ලැබෙන ලාභය = $\frac{\square}{\square} \times 70\,000 = \text{-----}$

(2) ව්‍යාපාරයක හවුල්කරුවන් දෙදෙනෙකු මුදල් ආයෝජනය කළ අයුරු පහත වගුවේ දැක්වේ. එම වගුව පිටපත් කරගෙන සම්පූර්ණ කරන්න.

නම	යෙදූ මුදල රුපියල්	කාලය මාස	මුදල × කාලය	දෙදෙනා අතර ලාභය බෙදිය යුතු අනුපාතය	ලැබුණු මුළු ලාභය රුපියල්	එක් එක් අයට ලැබෙන ලාභය රුපියල්
මලිඳු	60 000	12	-----	-----	84 000	-----
කෙවින්	60 000	9	-----			-----

(3) සමන් රු 45 000 ක් යොදා ජනවාරි 1 දින ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය. අප්‍රේල් 1 දින රු 75 000 ක් යොදමින් සරත් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල් කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ දී ලැබූ ශුද්ධ ලාභය වන රු 90 000 මුදල දෙදෙනා අතර යෙදූ මුදලට සහ මුදල් යොදන ලද කාලයට සමානුපාතිකව බෙදන්න.

(4) කපිල රු 30 000 ක් ද විපුල් රු 20 000 ක් ද යොදා යෝගට් නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ජනවාරි 1 වන දින අරඹන ලදී. ව්‍යාපාරයට මාස 4 ක් ඉක්ම ගිය පසු එම වර්ෂයේ මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු 30 000 ක් යොදමින් එම ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවකු බවට පත්විය. එම වසර අවසානයේ ලද ශුද්ධ ලාභය රු 126 000 කි. එම ලාභයෙන් එක් එක් අයට හිමිවන ලාභය සොයන්න.

(5) රසකැවිලි නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට අදහස් කළ නිමල් තම අත ඇති මුදල වන රු 40 000 කට තම මිතුරකු වන කමල්ගේ ද රු 20 000 ක මුදලක් යොදමින් ජනවාරි 1 දින තම ව්‍යාපාරය ඇරඹූහ. අප්‍රේල් මස අවසානයේ නිෂ්පාදන බෙදහැරීමට තවත් රුපියල් 30 000 ක මුදලක් අවශ්‍ය වූ බැවින් මැයි 1 වන දින උපුල් ද රු 30,000 යොදමින් ව්‍යාපාරයට එක් විය. වසර අවසානයේ ලද ලාභය රු 72 000 කි.

$\frac{1}{6}$ ක් තම ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා වෙන්කර ඉතිරිය ඔවුන් තිදෙනා විසින් යෙදූ මුදලට හා කාලයට සමානුපාතිකව බෙදාගන්නා ලදී. එක් එක් අයට හිමිවන මුදල සොයන්න.